

GEHÖR

Medlemsblad för
Gävle Symfoniorkesterns vänner (GSV)

Box 1283, 801 37 Gävle
Bankgiro 5223-0406
Nr 145, september 2019, årgång 34

Ordföranden har ordet

Vid vårens träff i Falun med alla svenska symfoniorkestrars vänföreningar hade vi en diskussion om hur man ska kunna locka en yngre publik till orkestrarnas konserter. På vänföreningsträffen fanns gott om erfarenheter och förslag. Men också åsikten att man kanske inte behöver vara bekymrad för återväxten. När barnen flugit ut och vardagsstressen lättat kommer många – precis som idag – att söka sig till de klassiska konserterna.

Flera av vänföreningarna pekade på olika initiativ för att nå en yngre publik. Korta afterwork-konserter hade prövats på några håll. Familjekonserter talades det också om. I Stockholm spelar unga musiker kammarmusik inför publik i klubblokaler. All marknadsföring sker via Facebook. I somras hade en orkester klassiska spelningar på populära sommardisco i Stockholm under rubriken Gränslandet.

GSV har under senare år ett par gånger per säsong bjudit in Högskolans internationella studenter på konsert, fika och samtal. Ett 20-tal studenter brukar dyka upp. De internationella studenterna är ofta vana konsertbesökare. De var förvånade över de svenska studenternas ointresse. Men en holländsk student tyckte sig ha en förklaring. På många europeiska universitet fanns egna studentorkestrar och -körer. Eget utövande skapar intresse, var hans åsikt.

Därför är det så glädjande att man nu i Gävleborg åter startat en ungdomens symfoniorkester. Det ska bli väldigt spännande att höra GUSO i Konserthuset den 31 oktober. Det finns också ett ökande intresse bland ungdomar för att komponera. De medlemmar som deltog i vänföreningens träff i maj var storligen imponerade av Vasaskolans musikelevers egna kompositioner som framfördes av symfoniorkestern under ledning av Kristina Lindby, klarinettist i orkestern.

Tomas Attorps, GSV:s vice ordförande, tog i våras i en artikel i Gefle Dagblad upp frågan om varför Högskolans studenter var så svåra att locka till den klassiska musiken i Konserthuset? Vi kan dock glädja oss åt att det på Högskolan finns både lärare och en studentkår som är intresserade av att öka kontakterna med kommunens kulturliv; orkestern, teatrarna och museerna. Vi hoppas att en kick-off för detta samarbete kan komma till stånd i höst. Och vänföreningen vill gärna vara en part.

Ingrid Iremark

Kära Orkestervänner!

Så här i skrivande stund närmar sig säsongöppningen för en höst som jag hoppas ni ska finna lockande.

När vi ses har scengolvet under sommaren efterjusterats. Det var naturligtvis inte fråga om en ny ombyggnad som för några somrar sedan utan en nödvändig stabilisering av podierna och en förbättrad yttfinish. Ni kommer säkert att se skillnaden på färgen, att golvet nu fått mer av träets naturliga liv i sig.

På programmet under hösten hittar ni både efterlängtrade klassiker och spännande nya verk. Många har ju längtat efter Beethovens Kejsarkonsert, nu kommer den med den unge hyllade pianisten Pontus Carron som solist. Ni känner igen hans efternamn, ja han är son till vår ordinarie soloflöjtist Tobias Carron.

Lockas ni av filmklassiker får ni inte missa "Sången om den eldröda blomman" med levande musik. Självt är jag riktigt nyfiken på uruppförandet av "Burn my letters: Remembering Clara" skrivet av Albert Schnelzer, som också skrivit bland annat "A Freak in Burbank", det internationellt mest spelade nyskrivna svenska stycket. Vi hade glädjen att spela det i Seoul i juni 2016. Hans nya verk tar avstamp i korrespondensen mellan Clara Schumann och Johannes Brahms, brev som inte skulle nått eftervärlden men som aldrig blev brända

Höjdpunkten den här säsongen är naturligtvis turnén till Storbritannien i mars med hela sju konserter inplanerade, den mest omfattande i orkesterns historia. För tillfället arbetar vi med logistiken kring resorna och transporten av våra instrument. Jag återkommer vid senare tillfälle med mer information

Som ni vet har vår programchef Malin Gjörup lämnat oss för att bli operachef i Umeå. Hon är saknad! Rekryteringen av hennes efterträdare är påbörjad och genom alla inkomna ansökningar ser vi hur attraktiva vi är. Nu återstår att hitta den rätta personen för uppdraget...

I orkestern fortsätter Julia Crowell under hösten att vara vår förstaflöjtist. Bredvid henne sitter Erik Rodell som vi lånat från Filharmonikerna i Stockholm under hela säsongen. I första fiol har vi även i höst Cristina Lixandru men också Gustav Inge som vikarier. I det djupa stråket är Andreas Lavoitha cellovikarie och hos kontrabasarna är Karin Hansson Lasses tjänstledig i höst och där tar sig Sigrid Granit an de flesta av veckorna

Vi hoppas ni kommer att njuta av vår musik

Varmt välkomna till oss. Till er orkester, Gävle Symfoniorkester.

Einar Ander, orkesterchef

Vänträff i ord och ton med Beethoven

Nästa år är det 250 år sedan Beethoven föddes och spelåret 2019/20 får vi höra mycket musik av den store mästaren. Den unge pianisten Pontus Carron och Gävle Symfoniorkester framför i september hans femte pianokonsert.

Vid höstens första vänträff kommer Erik Wallenström, som glatt så många genom förnämliga konsertintroduktioner, att berätta om Beethoven och Pontus att spela för oss.

Datum: Tisdagen den 24 september

Program: Vi börjar kl. 18.00 med att äta en måltid i Konserthuset, varefter vi går över till Bo Linde-salen för att lyssna till Pontus och Erik.

Meny: Nattbakad oxbringa med sötsyrlig skysås, inkokta steklökar, rostad morot, torkad lök, sallad på säsongens grönsaker. Pris 179 kr.

Entré: 40 kr (swish eller kontant)

Anmälan om deltagande i måltid senast tisdagen den **17 september** till Christina Markstedt på mejladress: cina.markstedt@gmail.com eller på mobil 070-327 11 31 (helst SMS)

Vänträff om ett 100-årsjubileum

Kerstin Monk skrev i förra numret av Gehör om stumfilmen ”Sången om den eldröda blomman” och om den finländske tonsättaren Armas Järnefelts musik till filmen. Den 14 november kommer Gävle Symfoniorkester att spela musiken samtidigt som filmen visas. Vid höstens andra vänträff, som är ett samarrangemang med Föreningen Norden, berättar Lasse Zilliahus om Armas Järnefelt. Att Armas bror Eero var en berömd målare och systemern Aino gift med Sibelius gör honom inte mindre intressant.

Lasse har många strängar på sin lyra. Han är anställd på Kungliga Operan i Stockholm sedan 1969, översättare, skriver egna libretton och därtill stor Finlands-kännare.

Datum: Tisdagen den 12 november

Program: Kl. 18.00 äter vi en måltid i Konserthuset, varefter vi i Bo Linde-salen lyssnar till Lasses föredrag.

Meny: Pocherad torsk med friterade rotsaker, brynt fisksky, långbakad persiljerot, dillsallad och potatisstomp. Pris 179 kr

Entré: 40 kr (swish eller kontant)

Anmälan om deltagande i måltid senast tisdagen den **5 november** till Christina Markstedt på mejladress: cina.markstedt@gmail.com eller på mobil 070-327 11 31 (helst SMS)

Våra konserttips

Jag vill jag framhålla konserten den 14/2.

Då blir det ett spännande och omväxlande program med den fantastiska mezzosopranen Alison Cook. Hon är solist i *Émilie Suite*, en konsertversion av den finska tonsättaren Kaija Saariahos succéopera *Émilie*.

Efter paus Tjajkovskijs fjärde symfoni. Dirigerar gör Mei Ann Chen, bosatt i USA och ledare för Chicago Sinfonietta. Chen gästade senast Gävle år 2017.

Christer Palm, tuba och orkesterrepresentant i styrelsen

Jag vill absolut inte missa den unika filmkonserten den 14 november där Mauritz Stillers film från 1929 "Sången om den eldröda blomman" ska visas i Gevaliasalen samtidigt som orkestern spelar Armas Järnefeldts specialkomponerade filmmusik under ledning av en av Finlands nu mest uppburna yngre dirigenter Jaakko Kuusisto.

Roligt med ett gästspel den 20 mars av Svenska Kammarorkestern i Örebro. En orgie i Mozarts musikmed orkesterns nye dirigent Martin Fröst och världssopranen Ann Hallenberg.

Jag hoppas också kunna resa till Storbritannien för att lyssna på Mullova och orkestern. Helst i den vackra staden Edinburgh.

Ingrid Iremark

Fredagen den 8 november är det dags för säsongens första uruppförande, något jag alltid tycker är spännande. Den här gången är det orkesterns beställningsverk av Marie Samuelsson som ska framföras tillsammans med solisterna Catharina Chen, viol och Jakob Kellerman, gitarr. Stycket heter *Brandnäva*. I våras var jag uppe i Kårböle och tittade på hur det såg ut efter fjolårets bränder. Allt var svart. Men tittade man noga kunde man se lite spirande grönt i allt det svarta. Kanske var det *brandnäva*?

Torsdagen den 5 december blir det Pianofyrverkeri. Liszts 2:a piano-konsert står på programmet, en av mina favoriter.

Den 16 januari är det dags igen för unga dirigentstudenter från Kungliga Musikhögskolan att äntra pulten och leda orkestern. Det brukar vara trevliga föreställningar.

Christina Markstedt

En magnifik öppning med Beethovens femte symfoni. Musiken har med sin blandning av harmoni och drama tolkats som hans kamp mot ödet, den tilltagande dövheten.

Har man gått över Karlsbron i Prag, vill man förstås lyssna till Smetanas *Moldau*, som i nationell anda besjunger Böhmen. Efter 1936 fruktade Sjostakovitj för sitt liv sedan hans opera *Lady Macbeth från Mtsensk* misshagat Stalin. Året därpå skrev han femte symfonin som han själv beskrev med orden "En sovjetisk konstnärs svar på rättvis kritik".

Tomas Attorps

Jag hörde Pontus Carron på kammarmusikfestivalen i Sandviken – imponerande – och blir nyfiken på vad han gör med Beethovens kejsarkonsert fredagen den 27 september.

Ur torsdagsprogrammet väljer jag 14 november Sången om den eldröda blomman – nyupptäckta noter till filmmusik – och förstår programmet som orkestern ska turnera med i Storbritannien, vilket vi får höra 5:e mars med Viktoria Mullova.

Kenneth Björklund

Jag har en svaghet för pianomusik. Pontus Carron, som tidigare spelat vid en lunchkonsert, återkommer fredag 25 september för att slå an Beethovens Kejsarkonsert.

Den sydkoreanska pianisten Yeol Eum Sun tar sig an Liszts Pianokonsert nr 2, det är bara att njuta. Det sker torsdag 5 december.

Smetanas raska, vackra nationalromantiska Moldau får vi höra torsdag 24 oktober. Samma kväll får vi även lyssna till den tämligen bortglömda Louise Farrencs symfoni nr 2.

Inger Engsjö

Kanske kommer vi att ordna en resa till Storbritannien i mars nästa år för att vara supportrar när orkestern gör sin allra första turné där. Men även på hemmaplan kan vi få ta del av konserten, den 5 mars. Solist är Viktoria Mullova som spelar Prokofjevs andra violinkonsert. Orkestern spelar dessutom Tjajkovskijs fantasi Stormen och Sibelius femte symfoni.

Mitt andra tips är den 27 september då Pontus Carron, son till Tobias, spelar Beethovens kejsarkonsert. Det blir intressant att höra en ung, kommande pianist.

Kerstin Monk

Konsertpubliken är, åtminstone i Gävle, skeptisk till nyskriven musik. Marie Samuelsson har för Gävle Symfoniorkester skrivit beställningsverket Brandnäva för Catharina Chen, violin och Jakob Kellerman, gitarr. Den 8 november får vi chansen att höra verket och jag hoppas att alla öppnar sina sinnen för ett nykomponerat verk.

Christina Hygge

Den 12 september kommer vår uppskattade chefsdirigent Jamie Martin att dirigera Beethovens 5:e symfoni. Det ska bli spännande att höra hur Jamie vill tolka den berömda s.k. Ödessymfonin. På konserten kommer också Ann-Sofi von Otter att sjunga fyra tondikter av Max Reger. Ann-Sofie kommer med all säkerhet att ge oss ett oförglömligt musikminne. Gérard Korsten leder konserten den 4 oktober och solist är den brittiska violinisten Cloé Hanslip. Gerard är en mycket uppskattad dirigent, framför allt av orkestrens stråkmusiker.

Cloé är en solist som redan har gjort många inspelningar med de stora orkestrarna i Europa. Hon tillhör det yttersta toppskicket av violinister i Europa. Det ska bli mycket spännande att få höra henne spela Mendelssohns vackra violinkonsert i e moll.

Jan-Olof Nyman, violin, orkesterrepresentant i styrelsen

Tabita

– ny stjärna på dirigent- himlen

– Jag vet faktiskt inte vad det var som hände, men jag kände bara att det var helt rätt. Det var som en blixtnärhet från en klar himmel och jag upplevde att dirigering hade funnit mig.

Så beskriver Tabita Berglund när hon första gången stod inför en orkester och dirigerade. Cellisten Tabita gjorde en audition mest av nyfikenhet, men också av en vilja att komma in på en crashkurs i dirigering vid Musikhögskolan i Oslo.

Det var för fyra år sedan.

Därefter har allt gått rasande fort.

Hon kom in på kursen, vann dessutom en audition i dirigering, där priset var att få leda samtliga norska symfoniorkestrar.

Nu i sommar har hon avslutat sina dirigentstudier i Oslo och står på randen till en internationell karriär som dirigent.

Redan har hon fått en agent, välrenommerade Harrison Parrott i London som nu har lagt upp ett internationellt program flera år framåt för Tabita.

Första uppdraget hos agenten är två konserter med Gävle Symfoniorkester, först konserten exklusivt för abonnenter i slutet av augusti i Gävle. Därefter samma program, men dessutom med Sibelius första symfoni vid Höstkonserten i Mariehamn på Åland den 19 september.

– Det är första gången jag dirigerar en svensk orkester. Den här i Gävle känns nästan som hemma. Jag har heller aldrig varit på Åland. Det ser jag SÅ fram emot.

Jag träffar Tabita efter en repetition med orkestern i Gävle.

Jag konstaterar att Tabita, så norsk hon är, har ett svenskt namn och talar dessutom svenska utan minsta brytning.

Förklaringen är att hennes mamma, vars efternamn hon bär, är svenska, från Delsbo och där har Tabita tillbringat alla sina somrar. Pappan är norrmann, båda föräldrarna är arkeologer och ingenstans i släkten finns det musiker, berättar Tabita.

Hon började i musikskolan sju år gammal och lärde sig spela cello. Men att bli musiker hade hon inte en tanke på.

– Jag hade tänkt bli matematiker. Jag tycker att matematik, den abstrakta med tallinjer är så vacker, berättar hon.

Men efter gymnasiet sökte hon in på Konservatoriet i Trondheim, på skoj och helt enkelt för att testa.

– Och till min förvåning kom jag in. Så jag tänkte att jag kan väl prova ett år så kan jag börja studera matematik sen.

Men hon fastnade i musiken.

Hon blev värvad av Trondheim Solister och började spela kammarmusik i den uppmärksammade gruppen. Och trivdes bra, både med musiken och sina kolleger.

– Jag insåg att det här vill jag ha i mitt liv.

Hon frilansade också i orkestrarna i Norge och flyttade med tiden till Oslo.

Och så hände den där upplevelsen när hon stod framför en orkester och dirigerade.

En livsavgörande upplevelse.

Den har också medfört att hon har lämnat Oslo och bosatt sig i lilla Røros. Varför?

Så här berättar hon.

– Det här livet innebär väldigt mycket resande. Om jag ska kunna göra det jobb jag vill göra, måste jag ha tillgång till naturen. Det sista jag vill när jag kommer hem från ett jobb är att kasta mig på någon tunnelbana i 30 minuter och sen komma till en lägenhet och titta in i en vägg. Det är inte så jag vill leva. Så jag tänkte att jag måste göra något åt det och flyttade till Røros. Där har jag tio minuter till flygplatsen och det gå tåg åt alla håll. Där är jag nära naturen men har ändå vägar ut i världen. Där kan jag åka skidor, gå på tur, plocka hjortron och svamp. Och bara vara.

Hon insåg också att den musik vi har i Skandinavien, Grieg, Sibelius och Stenhammar, är född av och i naturen.

– Om jag ska kunna leverera den musiken måste jag själv ha naturen inom mig. Den blir mer tillgänglig om jag är nära.

Vad förväntar du dig av framtiden? Önskar dig?

– Ingen aning. Jag hoppas att jag får behålla kärleken till musiken och får lov att vara inspirerande. Att jag inte blir trött för det är många som blir utbrända i den här branschen. Det är en tuff bransch och dirigeringsyrket passar inte för alla. Jag hoppas att jag kan fortsätta att trivas, att få möta justa människor och göra bra musik. Att jag kan beröra publiken.

Håller du liv i cello?

– Ja, men tyvärr allt mindre. Jag använder den som verktyg. På cello kan jag spela alla stämmor i ett partitur. Jag är tyvärr ingen pianist.

Text och bild: Kerstin Monk

Fakta Tabita Berglund

Född: 1990 i Trondheim

Utbildning: Cellist vid Musikkonservatoriet i Trondheim för Truls Mørk och som dirigent vid Musikhögskolan i Oslo under Ole Kristian Ruud.

Närmaste framtid: Kungliga Filharmonikerna i Stockholm, symfoniorkestrarna i Trondheim och Stavanger, Finska radion, fyra konserter med Hallé orkestern i Manchester, tre med Nationalorkestern i Lille.

Bor: I Røros

Ingrid Iremark, ordförande,
070-590 94 88
ingrid.iremark@gmail.com

Tomas Attorps, vice ordförande,
070- 483 06 95
tomas.attorps@gmail.com

Christina Markstedt,
sekreterare, 070-327 11 31

cina.markstedt@gmail.com

Kenneth Björklund,
070-719 78 52
kbd18@telia.com

Kerstin Monk, redaktör Gehör,
070- 631 09 70
kerstin@monk.se

Christina Hygge,
073-633 25 83
gsv.gavle@gmail.com

Inger Engsjö, kassör
076-133 39 33
inger.engsjo@gmail.com

Stödjande företag

Advokatfirman Börje
Leidhammar
Allatiders skivhandel
Industriprofil Hjelte AB
Högskolan i Gävle
Lantmäteriet

Margaretha Stålmquist
Fastigheter
Swedbank
Trycktrean (trycker
Gehör)
Valbo Resetjänst AB

Nya medlemmar

Thomas Ahlén
Johan Liljestrand
Britt Engström
Jutta Andersson
Gunilla Fields

Marie-Louise Karlsson
Ingrid Wallman

Meddela er e-postadress till oss!

Vill ni ha påminnelser om resor eller extraerbjudanden är det bra om ni skickar er epostadress till oss: gsv.gavle@gmail.com. **Det gäller speciellt er som har bytt e-postadress (till exempel gavlenet-användare).**

Vi påminner er också om att Gehör finns på vår hemsida på nätet:
<http://www.gavlesymfioniorkester.se/annat/vanforening/>

Medlemsavgift

Enskild medlem, 150 kr, familj 250 kr, studerande och ungdom till och med 18 år, 25 kr. Företag/organisation 1 000 kr.

Betala in medlemsavgiften på vårt **obs! nu bara Bankgiro 5223-0406**. Ange namn, adress och epostadress. Ansvarig utgivare för Gehör är Ingrid Iremark